

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naroč-
nina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naroč-
nina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček, račun, Ljublj. na 15.179
Telefon številka 2549

Smuške skakalne tekme v Bohinju

V kombiniranem tekmovalju je bil prvi Šimunek - CSR, v skokih pa Gutormsen Sig. - Norveška :: Rekordno število gledalcev :: Svečan banket na čast inozemskim gostom

Bohinjska Bistrica, 22. febr. Na čast inozemskim gostom in zastopnikom oblasti se je sredi vršil pri Sv. Janezu svečan banket. Banketa so se udeležili: ban, podban, divizijski poveljnik, poveljnik obmejnih čet Ojegovič; konzul CSR, ki je bil tudi povabljen, se je oprostil, ker je bil službeno zadržan. V Bohinju se nahaja tudi italijanski konzul, vendar pa ne uradno. Na banketu so bili še navzoči zastopniki češkoslovaške, norveške in avstrijske smučarske zveze ter upravni odbor Jugoslovanske zimskosportne zveze. Na banketu so bili povabljeni tudi zastopniki našega tiska in pa časnikarji iz Prage in Grada.

Navzoče je pozdravil dr. Pirč. Ko je nadziral zastopnikom Češkoslovaške, Norveške in Avstrije, je orkester zaigral himno teh držav. Posebno ganljivo je bil trenutek, ko je zazvenela norveška himna in je Norvežan Gutormsen pel za godbo. Ko je fant slišal tako daleč od domovine svojo državno himno, je bil tako ginjen, da so mu stopile solze v oči. Bil je to najlepši trenutek večera. Tako patriotično so vzgojeni sinovi severa.

Gostje so se po vrsti zahvalili in so zastopniki češkoslovaške smučarske zveze poklonili naši zvezi krasen, tri četrt metra visok

v norveškem in Avstrije v nemškem jeziku. Med drugim je poudaril zasluge Čehov za razvoj našega smučarstva. Naši tekmovalci so startali najprej na Češkoslovaškem in so si tam pridobili prve tekmovalne rutine. Poudaril je še zasluge popularnega sportnega borca in organizatorja zveze kapetana Tauberja, ki vodi smučarske tečaje naše vojske. Smu-

čarstvo se sedaj povsod vpoštevata in je postalo važen činitelj naše gospodarske in obrambne politike.

Po končanem svečanem banketu je bila razvila živahna zabava, na kateri je marljivo igral orkester Sokola I. iz Ljubljane.

Drugi dan mednarodnih tekmovalj

Drugi dan mednarodnih tekmovalj je bil posvečen predvsem skakanju. Vlado je veliko zanimanje, zakaj uprav smuški skoki so najbolj vabljive točke zimskoskornih prirediteljev. Že sam uvod k današnjemu tekmovalju je bil zelo svečan. Katehet g. Franc Bonač je imel ob 8 zjutraj sv. mašo v cerkvi sv. Janeza. Njegova pridiga je bila posvečena smučarjem. Izbrane besede znanega pridigarja so ganile vse navzoče. Cerkev je bila prenapolnjena smučarjev. Po sv. maši pa so odšli tekmovalci kakor tudi številno občinstvo k skakalnici.

Naval občinstva v hotelu pri »Sv. Janezu« je bil že včeraj velikanski. Z današnjimi vlakci pa se je pripelalo toliko izletnikov, da so bile vse vase okoli »Sv. Janeza« popolnoma zasedene. Organizacija je bila zelo otežkočena v prvi vrsti radi nediscipline izletnikov, ki se niso držali navodil »Putnika« ter so vsi drli v hotel »Sv. Janez«.

Skakalnica je bila svečano okrašena z zastavami tekmujočih narodov. Dopoldne so se vršili na tej skakalnici skoki v kombiniranem tekmovalju. Startati so smeli samo oni, ki so v soboto tekmovali na 18 km. Nastopilo je 14 tekmovalcev. Že dopoldne so pokazali svoje znanje zlasti Čehoslovaki, ki so se odlikovali v enotnem stilu, posebno z izredno sigurnostjo. Celotna ekipa Čehoslovakov je napravila tako najlepši vtis. Zasedli so sko-

raj vsa prva mesta. Vendar se je našemu prvaku Jošku Janši posrečilo, vriniti se med zmagovite Čehje na drugo mesto. Najdalje je skočil Gutormsen, in sicer je skočil 40 metrov. Vendar je radi slabega placementa pri tekmovalju na 18 km zasedel šesto mesto.

Rezultati skokov za kombinirano tekmovalje

1. Šimunek (CSR) 651.8 točk, najdaljši skok 38 metrov;
2. Joško Janša (Ilirija) 615.7 točk, najdaljši skok 31 metrov;
3. Saistauer Jaroslav (CSR) 613.6 točk, najdaljši skok 31.5 metrov;
4. Kadavy Bogoslav (CSR) 602.6 točk, najdaljši skok 32.5 metra;
5. Nemecky Josip (CSR) 577.7 točk;
6. Gutormsen (Norveška) 566 točk, najdaljši skok 40 metrov;
7. Jakopič (Dovje-Mojstrana) 527 točk, najdaljši skok 28.5 metra;
8. Šramel (SK Ljubljana) 283 točk, najdaljši skok 34 metrov.

Pri dopoldanskem tekmovalju je bilo navzočih več kakor 1500 oseb, ki so opazovali krasne skoke. Vsi izletniki so prišli na svoj račun. Padeev je bilo zelo malo. Hanssen, zgraditelj skakalnice, si je z njo postavil lep spomenik, kakor si ga učitelj naših smučarjev ni mogel postaviti boljšega. Skakalnica je naravnost idealna.

Na popoldanskem tekmovalju

so gledalci videli še veliko več kakor dopoldne. Dočim so tekmovalci polagali na popoldanskem tekmovalju veliko več pažnje na pravilno držo, so na popoldanskem srušili deseti čim večje skoke in je dal vsak vse iz sebe. Škoda je, da se je vreme poslabšalo, kar je precej pokvarilo skakalnico. Radji tega tudi n. startna komisija dovolila skokov s celim zaletom. Za slavnostno razpoloženje na samem tekmovališču je skrbela godba Krekovega prosvetnega društva z Jesenic. Pod skakalnico se je zbralo popoldne rekordno število 3000 gledalcev, ki jih je bilo seveda največ iz Ljubljane. Veliko izletnikov je bilo tudi iz Maribora, Zagreba in Beograda. Še več občinstva bi bilo prišlo, če ne bi vreme nagajalo. Rezultati popoldanskega tekmovalja so bili:

1. Gutormsen Sigmund (Norveška) 332.7 točk, skoki 41, 40 in 38 metrov;
2. Šimunek František (CSR) 326.1 točka, skoki 39.5, 37 in 37 metrov;
3. Saistauer Jaroslav (CSR) 293.5 točk, skoki 36, 35 in 30 metrov;
4. Šramel (SK Ljubljana) 279.5 točk, skoki 33.5 in 32.5 metrov;
5. Palme Franc (SK Ljubljana) 262.7 t., skoki 31, 30 in 27 metrov;
6. Weiss Josef (Avstrija) 260.9 točk, skoki 33, 32 in 31 metrov;
7. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 250.7 točk, skoki 29.5, 27.5 in 26 metrov;

8. Hannel Alfred (Avstrija) 245 točk, skoki 29.5, 27 in 25.5 metrov;

9. Kadavy (CSR) 243.2 točki, skoki 34 in 33.5 metrov;

10. Wiesel Josef (Avstrija) 241.9 točk, skoki 29.5, 29.5 in 26 metrov.

Joško Janša je zasedel 14. mesto. Imel je izredno smolo. Pri drugem skoku je padel in si zlomil smučko. Ravno tako je imel tudi Šramel padec. Izven konkurence sta skakala s celim zaletom Saistauer (CSR) in Gutormsen (Norveška), ki sta skočila 53 metrov, kar je do sedaj največji skok na tej skakalnici. Le žal, da sta oba padla radi mehkega snega. Ker prehaja namreč skakalnica prehitro v iztok, so skoki daljši od 45 metrov, skoraj nemogoči.

Jutri se vrši zadnja točka mednarodnega tekmovalja in sicer vztrajnostni tek na 50 km

Zanimanje je zelo veliko, zlasti ker ni izključeno, da si pribori Janša na tej progi prvo mesto.

Že danes lahko rečemo, da so naši tekmovalci častno prestali ognjeni krst mednarodnega tekmovalja na lastnih tleh. Važno je to posebno radi tega, ker se je vršilo tekmovalje v kraju, kjer se je pred desetimi leti smučarstvo šele začelo razvijati. Dočim je pred desetimi leti dosegel Joško Pogačar državno prvenstvo s skokom 9 metrov, so naši skakalci danes dosegli skoraj 40 metrov. Ta razlika jasno dokazuje, da smučanje napreduje in da ni več daleč čas, ko bo smučanje pri nas res ljudski sport.

pokal iz brušenega stekla. Oglasilo se je več govornikov, med njimi poveljnik dravske divizije in prof. dr. Jesenko. S posebnim zanimanjem so sledili navzoči govoru dr. Jesenka, ki je orisal v kratkih besedah razvoj našega smučarstva od prvih početkov na Blokah do prve mednarodne tekme. V svojem govoru je pozdravil Čehoslovake v češkem, Norvežane

Evropa protestira proti rim. procesu Rom. liberal. stranka zvesta kralju

Pariz, 22. febr. Ž. Protestu nemških, francoskih, belgijskih in angleških intelektualcev zaradi procesa proti 24 italijanskim izobražencem pred rimskim izrednim tribunalom se je pridružila sedaj tudi skupina španskih duševnih delavcev. Značilno je, da je manifest podpisal tudi Alfred Dreyfus. Antifašistična »Liberta« poroča, da so fašistične oblasti na energično zahtevo vsega civiliziranega sveta uvedle preiskavo radi samoumora dr. Umberto Ceveja. Izpuščeni so bili iz zapore Ettore Bussan, Ugo Cristofaletti in Francesco Capraldi. Catarina di Cao in Umberto Fagani pa sta bila izročena policiji, ki ju je konfinirala in deportirala. Potem takem se bo vršila razprava le proti 18 obtožencem.

„Liberta“ o goriški Zadrugi zvezi

Pariz, 22. febr. Ž. O položaju v Julijski krajini prinaša »Liberta« interesantno vest: Zadnje dni so končali likvidacijo največje slovenske gospodarske zadruge v Gorici, Zadrugne zveze. Upniki dobijo 40% svojih zahtev. Pred nekoliko leti so prevzeli fašisti zavod v svoje roke in ga uničili na isti način kakor nemški gospodarski zavod »Zentralkassee« v Bgznju, pomorsko kooperativo »Garibaldi« itd. Slovenec Ivan Lazar je bil te dni od sodišča v Gorici obsojen na tri leta zapore in 20.000 lir globe, ker je iz Jugoslavije prejel 59 raznih koledarjev in almanahov.

Vanderbildt o Mussoliniju

Pariz, 22. febr. Ž. Kakor poročajo tukajšnji listi, je ameriški časnikar Vanderbildt dal izjavo »Newyork Herald«, v kateri priznava, da je bil za časa svojega bivanja v Italiji v prijateljskih zvezah z Mussolinijem in pripoveduje sledečo anekdoto: Nekega dne se je vozil z Mussolinijem v avtomobilu, ki ga je letala sam šofiral. Nenadoma je avtomobil podrl neko dekletce in se je Vanderbildt obrnil, da bi pogledal, kaj je z njo. Tedaj pa je Mussolini položil roko na njegovo koleno in mu dejal: »V življenju ne smemo nikdar gledati nazaj. Glej vedno naprej, dragi Vanderbildt!« S to izjavo je hotel Vanderbildt potrditi, kar je Butler izjavil o Mussoliniju.

Skrivnosten avtomobil

Pariz, 22. febr. Ž. »La Liberta« poroča iz Genue, da se je pred nekoliko dnevi pojavil po glavnih ulicah skrivnosten avtomobil, iz katerega so vrgli neznanca protifašistične letake, brošure in časopise. Fašistične oblasti in milica so takoj zasledovale tajinstven avto, vendar ga niso mogle najti. Oblasti so aretirale mnogo meščanov, pri katerih so našle protifašistične letake in časopise.

Dalje poroča list iz Milana, da so delavci in delavke v tovarni svile v Caviviji stopili v stavko radi znižanja mezd. Policija je aretirala 30 stavkuiočih, večinoma žensk.

Bukarešta, 22. februarja. AA. Po smrti Bratiana je imela liberalna stranka danes prvič skupščino delegatov, ki je potrdila izvolitev Duca za predsednika stranke. Po končanem formalnostih je imel Duca govor, v katerem je razložil politično stanje in program stranke. Izjavil je, da so člani liberalne stranke pripravljene prevzeti nase odgovornost za oblast v državi in da stavljajo svoje sile državi na razpolago. Če se izkaže potreba koncentracijske vlade, je liberalna stranka pripravljena v njej sodelovati. Glede odnošajev med krono in liberalno stranko je Duca izjavil, da je stranka vdana in zvesta kralju Karolu, kateremu hoče služiti. Glede inozemskega kapitala v Romuniji je dejal, da želi stranka z inozemskim kapitalom širokega sodelovanja s potrebnimi garancijami o spoštovanju in enakopravnosti nacionalnega kapitala. Enako bo stranka podpirala vsa plemenita stremeljenja za mednarodno sodelovanje v korist miru.

Na glavni skupščini je bilo okrog 2000 delegatov. Delegati so vsakokrat, ko se je imenovalo ime kralja Karola, aplavdirali. Bivši minister zunanjih zadev Duca je dobil poblastilo, izročiti kralju resolucijo z navedenimi principi. Politični krogi pripisujejo tej manifestaciji velik pomen.

Krtaovo zborovanje

Marseille, 22. febr. AA. Na današnje zborovanje socialistične stranke so prišli tudi komunisti. Med govorom socialističnega poslanca je prišlo do sporenja med socialisti in komunisti. Padlo je več revolverjskih strel. Ranjeni sta dve osebi, med njima neki Švicar, ki je dobil nevarno rano. Policija je kmalu napravila red, ni pa mogla prijeti krivecev.

Tatvina v vaku

Linz, 22. febr. j. Včeraj je tukajšnja policija prejela obvestilo iz St. Valentina, da je bilo nekemu nemškemu potniku v brzovlaku Salzburg—Dunaj ukradenih dragocenosti v vrednosti 140.000 dinarjev. Med drugim mu je bila ukradena platinasta zapestnica z briljanti, trije pari uhanov s safiri, ovratnica z biseri in rubini in pa večja vsota denarja. Tat je opravil svoje delo, ko je potnik gledal skozi okno

NAZNAILO

Avtobusno podjetje KOS, Novo mesto, prične z redno vožnjo na progi Novo mesto—Kriško danes, v ponedeljek, 23. t. m. 1931.

Družba „ILIRIJA“ Premog

Dunaška cesta št. 46

Telefon: 2820

Drva

Koks

Kakšen je položaj v Španiji?

Sglošna nezadovoljnost s programom nove vlade -- Glasovi španskih listov

Pariz, 22. febr. AA. Poročajo iz Barcelone, da je polkovnik Macia na potu v Španijo izstopil iz vlake na postaji Empalame ter nadaljeval pot v Barcelono z avtomobilom. Spremljal ga okoli 60 drugih avtomobilov. Povsod, kjer se pojavi, ga ljudstvo objema in navdušeno pozdravlja.

Madrid, 22. febr. AA. Zamora in njegovi politični prijatelji so odklonili predlog vojvode Maure preko njegovega zaprtega brata, da se udeležijo volitev v zakonodajno telo.

Madrid, 22. febr. s. Ko so se včeraj ministri vračali s seje ministrskega sveta, na kateri so sestavili program nove vlade, jih je pričakovala velika množica časnikarjev iz vseh držav sveta. Ministri admirar Aznar, Romanones, De La Cierva, Garcia Prieto in Bugallal, ki predstavljajo v tem monarhističnem prehodnem kabinetu najmarkantnejše osebnosti, so časnikarje seznanili z glavnimi potezami svojega programa. Oni hočejo — tako so dejali — garantirati svobodne provincijalne in državnozbornske volitve, novi parlament naj bi imel značaj ustavodajne skupščine, ki bi revidirala ustavo, Kataloniji naj se v gotovih mejah dovoli avtonomija, predvsem pa hočejo sanirati pezet.

Danes imamo pred seboj že glasove vseh večjih listov, ki kažejo, da vladni program malokoga zadovoljuje. Celo desničarski listi so zelo rezervirani. »ABC« na pr. se pritožuje, da se bodo volitve v provincijalne zbornice vršile pred parlamentarnimi; to da je neopravičeno zavlačevanje volitev v parlament. »Debatec« je še najbolj za novo vlado in predvsem odobrava pametno revizijo ustave; obžaluje pa, da vlada ni izdelala reformnega načrta vseučilišč, ki so iz učilnic postala gnezdišča politikanstva. Kar se tiče levičarskih listov, jim cenzura brani, da bi povedali svoje mnenje.

Zmerni krogi, kojih mnenje je najbolj objektivno smatrajo za veliko napako, da vlada ne misli sklicati izrednega parlamenta, ki ima po ustavi pravico, da v skupni seji poslanske zbornice in senata po lastnem usmotrenju spremeni ustavo, v kakršnem obsegu sam hoče, ampak da hoče sklicati navadno parlamentarno zasedanje, med katerim bosta obe zbornici, ločeni med seboj, vzeli v pretes nekatere izpreminjevalne predloge vlade, tihoče se ustave. Jasno je, da vlada s tem nima nobenega drugega namena, kakor da vprašanje ustavne reforme igrava.

Cudno se zdi pametnim ljudem tudi, kako moreta sedeti skupaj Romanones, voditelj li-

beralne stranke, ki je prav za prav otvoril krizo vlade s tem, da je zahteval reformo ustave po angleškem vzorcu, po katerem igra kralj samo reprezentativno vlogo, in pa De La Cierva, ki je kot zagrižen konservativec avtor sedanje polovičarske rešitve tega vprašanja.

Pri revolucionarjih v „Vzorni ječi“

Časnikarji so se potem podali v ulico de la Princesa, kjer se dviga rdeče poslopje jetnišnice »Carcel Modelo« (Vzorna ječa). V čast Španije se mora reči, da je to res jetnišnica, v kateri je naravnost prijetno bivati. To je moderno poslopje, v katerem vlada vzorna čistoča. Časnikarji so najprej intervjuvali socialističnega profesorja madridske univerze

Fernanda De Los Rios,

ki je eden izmed sopodpisnikov proglasa od 15. decembra, s katerim se je proglasila republika, katere potem ni bilo. Profesor je dejal: »Politična kriza Španije se je začela leta 1907, ko so se v Španiji prvič začeli organizirati delavci. V 24 letih je število organiziranih delavcev naraslo od 20.000 na 300.000. Delavci so dali pobudo, da so se vsi protivladni elementi združili, da bi vrgli monarhijo leta 1923, ko se je vlada zaradi katastrofalnega poraza v Maroku nahajala v najtežavnejšem položaju. Toda krona si je pomagala s tem, da je vzpodbudila generala Primo de Rivera, da je uvedel diktaturo. Rivera je imel sicer dobre namene, je pa zanemarjal moralne faktorje, to je razpoloženje intelektualcev in delavstva, tako da leta 1929, ko se je začela tudi pri nas gospodarska kriza, ni imel nobene opore. Prišel je Berenguer, ki je obljubil vzpostavitev demokratične ustavnosti, v resnici pa je vsa vprašanja samo namenoma zavlačeval, kar je tragika vsake vlade, ki ne predstavlja volje naroda. Danes so vse liberalne sile dežele trdno združene v boju proti monarhiji.« Kakor je znano, je bil kralj Riosa pozval, naj vstopi v novo vlado, pa je ta odločno odklonil.

Važno so izjave, ki jih je podal stari delavski voditelj

Largo Caballero.

Caballero je ena najodličnejših osebnosti socialistične stranke. Po ponesrečenem revolucionarnem poskusu decembra meseca je zbežal iz Madrida. Ko je bil že skoraj na varnem, se je vrnil in se stavil na razpolago sodišču. Seveda so ga takoj zaprli. V provizo-

rični vladi je bil določen za ministra za delo. Danes je Largo Caballero predvsem poudarjal velikanski narast socialističnega in republikanskega gibanja po deželi. Na vprašanje, zakaj je brezpogojno odklonil vstop v nameravano vlado Sancheza Guerre, je izjavil, da bi njegova stranka nikdar ne prenesla koalicije z elementi, ki pripadajo k stari gardi monarhizma, kakor na pr. Romanones. Tega je pa kralj brezpogojno zahteval kot ministra v kabinetu Guerre. V tem slučaju bi množice zapustile stranko. S tem bi nastala na Španskem nevarnost radikalnega komunizma, nevarnost, ki je danes skoraj ni, ker ima socialistična stranka veliko avtoriteto. Znano je, da je bila poleg tega za Caballera predvsem merodajna misel, da bi levičarske stranke mogle tak kabinet braniti proti gotovim napadom monarhistov mnogo uspešnejše od zunaj kakor pa iz ministrstva. Sicer pa je bil Largo Caballero eden tistih, ki so najodločnejše skrbeli za mir in tako prepričali, da bi bil prijateljem nove diktature dan povod za nasilno postopanje.

Časnikarji so potem šli intervjuvat

Zamoro,

ki je bil 15. decembra določen za predsednika provizorične republikanske vlade, ako bi se bila vstaja posrečila. Zanimivo je, da mu je oblast tistega dne, ko je bil aretirani, dovolila še eno uro svobode, da se je mogel podati s svojo družino k maši, ker je bila ravno nedelja. Tako so pobožni v Španiji celo najhujši republikanci! Zamora ni povedal ničesar, pač pa je bil zelo dobre volje. Sploh vlada v tej ječi velik humor. Vsi jetniki so največji optimisti in so trdno prepričani, da sedanja vlada ne bo dolgo na krmilu. Oni so mnenja, da pomeni samo odgoditev definitivnega padca monarhije, nikakor pa ne njene rešitve. O političnih dogodkih, ki se odigravajo v Španiji, so jetniki izredno dobro poučeni, ker imajo stalno zvezo s svojimi pristaji in tudi iz svojih jetniških celic aktivno posegajo v politiko.

Zanimivo je tudi, da se v tej ječi nahaja

Miguel Maura,

ki je brat ministra za socialno politiko, vojvode Maura, ki se nahaja v sedanjem kabinetu. Miguel Maura, ki je bil mornariški častnik, ima celice urejeno, kakor da bi bil v svoji kabini na ladji. »Kakor vidite« je dejal, »se nam godi izvrstno. Stvari se ne morejo razvijati boljše, nego se razvijajo. Kriza poteka normalno z zgodovinsko nujnostjo. Mi samo čakamo.«

Baltiško rdeče brodovje pripravljeno

Leningrad, 22. febr. j. Te dni se je tu vršila prva seja novega sovjeta, ki je bil izvoljen v začetku tega leta. Seja je bila manifestacijskega značaja in se je v veliki meri pretvorila v vojno manifestacijo, kar je bila največja zasluga poveljnika baltiškega brodovja, Viktorova. Po pozdravnih govorih in izvolitvi predsednika sovjeta je govoril Viktorov, ki je burno pozdravljen poročal o stanju baltiškega brodovja. Poročilo so člani sovjeta poslušali stoje, s čemer so hoteli naglasiti pomen, ki ga v Leningradu pripisujejo rdečemu brodovju. Viktorov je v svojem govoru izjavil, da »gre baltiško rdeče brodovje po poti krepitve svoje borbene sposobnosti. Vse ladje so absolvirale veliko število vaj, obiskale inozemstvo in se usidrale v lukah Nemčije, Danske, Norveške in Latiške. Ta turneja je pokazala velik nivo in napredek rdečega brodovja, ki ima danes med svojim moštvom 50 odstotkov komunistov.«

Svoj govor je Viktorov končal z besedami: »Tretje odločilno leto pjalitjetke bo napravilo morskii dohod k Leningrovu mestu za neprehoden in če se baltiškemu rdečemu brodovju izda vojna zapoved, bo svojo dolžnost do konca izpolnilo.«

Tajna komunistična organizacija

Sofija, 22. febr. j. Politična policija je odkrila tajno komunistično organizacijo, ki je delovala v velikem delu severne Bolgarije in imela svoj glavni sedež v Plevni in Vrazi. Da je bila organizacija zelo obširna, govori dejstvo, da je politična policija aretirala v 20 različnih manjših mestih in vaseh nad 150 oseb. Med aretiranci so tudi advokati in vaški župani ter zelo mnogo gimnazijcev višjih razredov, ki jih je organizacija uporabljala kot kurirje. Aretacije se še nadaljujejo.

Nova polarna zemlja

Oslo, 22. februarja. s. Ministrstvo zunanjih zadev je prejelo radio-brzjovkavo kapitana Larsena, ki vodi norveško polarno ekspedicijo, v kateri sporoča, da je na svojem poletu zadel na novo zemljo, ki leži med 70° 30' južne širine, 24° 15' vzhodne dolžine, 68° 40' južne širine in 33° 30' vzhodne dolžine. Letalec je spustil s svojega aparata norveško zastavo, kar po mednarodnem dogovoru pomeni, da nova zemlja pripada odslej Norveški. Kralj je privolil v to, da naj se nova zemlja imenuje »Zemlja princezine Ragnhild«.

Na starejši Avstrijec umrl

Dunaj, 22. februarja. s. V vasi Alt-Lichtenwarth je umrl Lovrenc Edl, ki je bil najstarejši mož v avstrijski republiki. Edl je dosegel lepo starost 104 leta in šest mesecev. Bil je namreč rojen 25. julija 1826. Kot Radeckijev veteran se je bil udeležil italijanske vojne 1848-49 in se je potem posvetil poljedelstvu. Bil je vsekokozi zdrav in je šel na polje delat še s 100 leti starosti. Zadnja leta je tožil samo, da mu pojava vid in da slabo sliši. Imel je štiri sinove, ki so mu podarili veliko vnukov. Zdaj je kot trikratni ded umrl popolnoma brez bolečin od starostne onemoglosti.

Mussolinija je razžalil

Pariz, 22. februarja. AA. »Petit Parisien« prinaša vest iz Montona v Južni Franciji, da je neki italijanski podanik na policijskem komisarijatu, ko je potegnil iz žepa dokumente, izvelkel pri tem Mussolinijevo sliko. Izgleda, da je pri tem francoski policijski agent uporabil neke nepristojne izraze na račun Mussolinijeve fotografije. Ko je bil izpuščen italijanski podanik s komisarijata, je javil to zadevo italijanskim oblastem, te pa zopet francoskemu zunanjemu ministrstvu. Cim je francosko zunanje ministrstvo zvedelo za to zadevo, je napravilo pri ministrstvu za notranje zadeve potrebne korake. Ministrstvo za notranje zadeve je policijskega agenta v Montonu začasno razrešilo dolžnosti ter uvedlo preiskavo.

Chaplin zopet v Londonu

Te dni se je Charlie Chaplin po desetletni odsotnosti zopet pojavil v Londonu. Množica mu je pripravila navdušen sprejem. Na kolodvoru je predrla ojačeni policijski kordon in navalila na Chaplina tako, da je moral zbežati na streho svojega avtomobila. Chaplin namerava ostati v Londonu nekaj mesecev in misli odotod obiskati tudi Pariz in Berlin. Namen njegovega bivanja v Londonu je predvsem, da bo prisostvoval premijeri svojega prvega zvočnega filma »Velikomestne luči«. Obiskal bo tudi svojo rojstno hišo v revnem južnem delu Londona, kjer je preživel svojo mladost. Sedanjí lastnik te hiše ga je povabil na kosilo, kar bo Chaplin gotovo sprejel. Sicer se pa, kolikor mu je mogoče, ogiba javnosti. V London je prišel s svojim zasebnim tajnikom in japonskim služabnikom. Ze prvi dan svojega bivanja v Londonu je iz samega Londona prejel nad 600 pisem, tako da bo imel njegov tajnik obilo posla.

Parnik se potaplja

Cuxhaven, 22. febr. j. Semkaj je prišla brzjovkava, ki javlja, da se angleški parnik »William Wilberforce« na vožnji iz Afrike v Hamburg trčil skupaj z neznanim parnikom in se pri tem tako poškodoval, da prosi za pomoč. Brzjovkava javlja tudi, da se parnik že potaplja.

Plaz zasul gostilno

Zeneva, 22. febr. j. V dolini Medelser v pokrajini St. Gotthard, kanton Graubünden, se je te dni pripetila strašna katastrofa. Utrgal se je orjaški plaz in v kraju Platta porušil gostilno »Zur Post«. Celo veliko poslopje se je pri tem porušilo in prebivalci hiše so ostali pod razvalinami. Del ruševin so do sedaj že očistili snega. o dosedanjih poročilih je katastrofa zahtevala šest človeških žrtev. Po srečnem slučaju je bila gostilna, ki je bila sicer pogosto polna turistov in smučarjev, brez gostov in sta bili v času, ko se je pripetila katastrofa, v njej samo družini lastnika in njegovega sina, skupaj 12 oseb. Ker se je nesreča pripetila nenadoma in brez kakršnih znakov bližajoče se nevarnosti, se je le polovici ljudi posrečilo, da so ubežali poginu. V naslednjem trenutku je zagrml na poslopje plaz in velik del hiše porušil. Reševalna četa so zelo otežkočena. Najprej so potegnili na svetlo trupli lastnikove žene in 6 letnega dečka. Upanje, da bodo stale štiri osebe dobili še pri življenju, se je izkazalo za preuranjeno. Vsi, med temi trije otroci, so bili mrtvi. Eden izmed ponesrečencev je kazal še nekaj znakov življenja, toda je že po kratkem času izdihnil.

Razstava o napredku naše države

Sarajevo, 22. febr. AA. Danes ob 11 dopoldne je bila otvorjena razstava Centralnega presbiroja pri predsedništvu ministrskega sveta, ki grafično prikazuje napredek naše kraljevine v prvem desetletju njegovega obstoja. Razstavo je otvoril za Centralni presbiro dr. Radovanović v navzočnosti podbana Hasanbegovića. Podban je imel ob tej priliki v imenu bana Jriinske banovine govor, v katerem je naglasil velik napredek naše kraljevine. Ta napredek dokazuje vsem sovražnikom, da nobena sila ne more več razdružiti Jugoslavije. V imenu občine je prisostvoval otvoritvi dr. Gjurro Kukić. Advokat Srečko Perušić je predlagal pozdravni brzjovkvi Nj. Vel. kralju in predsedniku ministrskega sveta Petru Živkoviću. Prisotni so z velikim aplavzom sprejeli ta predlog. Brzjovkava Nj. Vel. kralju se glasi:

O priliki otvoritve razstave Centralnega presbiroja meščani mesta Sarajeva z zadovoljstvom gledajo napredek naše države na vseh poljih, dosežen pod žezlom našega vzvišenega kralja v prvem desetletju naše

mlade svobode in z vso upravičenostjo upajo, da bo dalo drugo desetletje še boljše rezultate in da bo naš narod ujedinen in ljubezni do doma Karagjorgjevićev pod modrim vodstvom svojega kralja dosegel najvišjo kulturo in blagostanje. Pozdravljajo svojega kralja in vzvišeni kraljevski dom ter mu najprisrčneje izražajo najboljšo željo za njegovo srečo.

Brzjovkava predsedniku ministr. sveta se glasi:

O priliki otvoritve razstave Centralnega presbiroja meščani mesta Sarajeva pozdravljajo prvega sodelovalca Nj. Vel. kralja in se mu zahvaljujejo, da jim je dal možnost, da se objektivno prepričajo o napredku naše mlade države v prvem desetletju po osvobodjenju in ujedinenju ter pričakujejo še večjih rezultatov v drugem desetletju od dela vas in vaših tovarišev za narod.

Po otvoritvi so si prisotni ogledali razstavo, ki je nameščena v veliki dvorani občinskega doma.

Albert Jean:

Rešitev

Paul Blancard je prišel domov deset minut prej kakor navadno, in sicer je prišel to pot domov zelo razburjen. Že na pragu ga je pozdravila skrbna soproga gospa Blancard z vprašanjem: »Kako, da si že doma? Se ti je kaj pripetilo?«

Soprog je pogledal ženo s pomembnim pogledom in odvrnil: »Klotilda, danes sem rešil nekemu možu življenje!« — »Ti?« — »Da, jaz!« — »Pripoveduj!«

»Silno hitro se je vse skupaj odigralo. Prekoračil sem Rue de Rivoli pri Place Saint-Jaques. Nekaj korakov pred menoj je šel visok, sivo oblečen gospod. Tedaj je privozil od nasprotne strani avtobus in gospod se mu je hotel umakniti. Na spolzki cesti pa mu je spodrenilo. Hitro sem priškočil in ga v zadnjem trenutku potegnil proč. Za las je manjkalo, da niso šla preko njega kolosa avtomobila. Celo jaz sem pri tem padel na kolena. Ljudje so kričali... No, to je vse!«

»In on? Kaj je dejal?« — »On?« — »Da, mož, ki si ga rešil?« — »Ne moreš si misliti, kako se mi je zahvaljeval. Na vsak način je hotel, da bi šla pit. Toda jaz nisem mogel z njim. Že tako sem zamudil službo... Nato me je zaprosil za ime in naslov; hotel je tudi vedeti, če sem oženjen...«

»Gotovo namerava meni kaj pokloniti?« — »Morda?« — »Gospod je bil seveda eleganten...«

»Izredno! Dal mi je tudi svojo posetnico.« — »Pokaži!«

In gospa Blancard je počasi zlogovala: »Hugu-e de Ca-na-del.«

»Prav imaš,« je mrmrala, »gotovo je mož, ki si ga rešil, zelo fin gospod.«

Naslednji dan je gospa Blancard ravno pri-

pravljala obed, ko je zazvonil hišni zvonec. Brž je stekla k vratom in ko jih je odprla, je bilo prvo, kar je zagledala, ogromen šep rož, tako ogromen, da ni bilo skoro opaziti dečka, ki ga je držal. Na šopu je bilo pripeto lično pisemce, ki ga je gospa Blancard takoj odprla in prebrala. In ko ga je prebrala, je njen obraz žarel veselja in je to žarenje doseglo svoj višek, ko je prišel domov gospod Blancard. Zmagoslavno mu je dejala: »Poglej, te krasne rože je poslal meni tvoj rešeneček! Naglasila je seveda besedo »meni.«

Na kar se je rešitelj v osebi gospoda Blancarda brezmejno začudil: »Imenitno se je izkazalo!« — »Pa to še ni vse. Piše, da namerava v kratkem odpotovati proti jugu in ne more si kaj, da se ne bi poprej tebi še enkrat osebno zahvalil.«

»Silno je ljubeznjiv!«

»In pravi, da naju bo obiskal v nedeljo po kosilu.«

»Kje? Tule?«

»Da, tule!« — Pri teh besedah se je gospa Blancard ozrla nekoliko po sobi in v hipu je izglinilo navdušenje in žarenje z obraza. Nato pa je zbrala ves svoj ženski dar, dodala še prijaznosti in nagovorila svojega moža: »Cuj, dragec! Že dolgo mi obetaš, da boš tole sbo opremil v salon. Sedaj, mislim, je najbolj primeren čas, da svojo obljubo izpolniš...« — In ne da bi pogledala gospoda Blancarda obraz, na katerem se je po vsaki njeni besedi pojavila nova guba, je nadaljevala: »Poznam trgovca s pohištvom, ki daje na obroke. Videla sem pri njem krasno opravo za majhen salon...«

»Drago?«

»Ni najmanj! 6000 frankov! Priložnostni nakup!«

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 22. februarja.

Proti koncu zime gremo, pa Ljubljančani ne vemo, kam bi sedaj usmerili svoje simpatije: ali zimi, ki se na tako nelep način, med brozgo in mrzlim, redkim dežjem poslavlja od nas, ali pa bi že pozdravljali prve znake pomladi, ki pa je od nas še vedno zelo oddaljena. Starejši ljudje, ki jim je danes polovičarsko, kompromisarsko, nezimsko pa tudi ne spomladansko vreme pokvarilo vse veselje do sprehodov, so obračali oči proti južnemu vetru in modro izjavljali: »Nekaj je v zraku, sneg bo!« Starejši ljudje so vedno bolj pesimistični, kakor mlajši in če so se že navadili enkrat zime, se kar težko poslavljajo od nje. Mlajši pa so odgovarjali: »Kar bo, pa bo! Naj pride, kar hoče!« Mladina je vedno taka, vedno pripravljena na vse, nobena sprememba ji ni dovolj nagla in velika. Se celo za brozgo po slabo skidanih ljubljanskih cestah in ulicah se danes ni mnogo menila. Res je, da danes na promenadi ni bilo bogve kaj živahnosti, zakaj ljudje so komodni in raje ostanejo tam ali pa gredo tja, kjer ni treba gaziti po talnem snegu. Komodni pa niso starejši nič manj od mlajših.

Pa še ena stvar je danes združila ta dva nasprotna si svetova. Znašla sta se namreč oba v taboru zimskega sporta. Ni jih bilo malo, ki so davi z vročimi željami lovili poslavljajočo se zimo za beli snežni frak in jo rotili: »Vsaj danes še ostani, ko imamo tekme v Bohinju! Le kaj bodo tujci dejali?« Res je, vroče želje Ljubljančanov so se danes predvsem sukale okoli mraza in snega v Bohinju in okoli tekem. Imenitnejši so se popoldne še celo postavljali, kako so po radiu »osebno« prisostvovali tem tekam. Sprejem je bil res izvrsten, ne samo v slovenščini, še celo češčino je mogel razumeti vsak, kogar ni motil pri sprejemu tramvaj in je češčino sploh znal.

Zimski sport se je danes menda ves preselil v Bohinje. Vsaj v Ljubljani je izginil tako naglo, kakor je naglo kopnel sneg po strehah. Le še kje v skritih globelih na Golovcu se je kak smučarski začetnik poskušal v teku na dva, tri metre, pol po snegu, pol po lužah. Ko se nočijo in jutri zjutraj vrne glavni kader zimskih sportnikov iz Bohinja v Ljubljano, bomo najbrž zadnjokrat to zimo videli smučni na ramah, sicer pa le po starih številkah revij in ilustracij.

Tako mine vsaka senzacija. Minil je predpust, minilo je oblastveno zasledovanje za morilcem in zdaj, zdajle mine tudi zimski sport. Pa le nikar se ne bojmo! Ljubljana še ni izžrpla vseh možnosti senzacionalnih dogodkov.

Ko so se danes ljudje naveličali govoriti že vseh navedenih senzacij, so hitro pogruntali novo, namreč, da so

v Mostah zasačili novega »morilca«.

Vest je šla brzo po Ljubljani in vzbudila veliko pozornost. Stvar pa je bila resnična samo v toliko, da so v neki hiši v Mostah danes popoldne res našli pod posteljo malega in zelo mladega fanta, ki se je splazil v hišo najbrž zato, da bi kaj ukradel, ko ni bilo nikogar doma. Zunaj pa je stražil drug fante. Domači so se vrnili prej domov, kakor pa sta oba fantiča računala in so res zasačili prvega fantiča, ki je ravno smuknil pod posteljo, medtem, ko je njegov tovariš še ob pravem času odnesel pete. Prvega fanta so potegnili izpod postelje in ga izročili policiji. Ta ga bo seveda strogo zaslišala in skušala ujeti še njegovega tovariša.

Nesreč danes v Ljubljani ni bilo, pa tudi drugih pomembnejših dogodkov ne, ne v mestu in ne v okolici. Se celo nobene važnejše kulturne prireditve ni bilo, vredne te kronike.

Mariborska nedelja

Maribor, 22. febr.

Nič, kar bi bilo vredno obče pažnje; nobenih običajnih slovesnosti, nič sporta... V čmernosti dne, katerega vremenska označba bi bilo nekaj precej težavnega in eksaktno določljivega, je vseskozi zmagovalna linija kavarn, gostiln in drugih javnih lokalov ter s tem nujno združenih drugih sportnih panog kakor so n. pr. tarok, šah, biljard, ponekod celo ping-pong. Mariborski avtomobilisti pa, včlanjeni v mariborski sekciji Avtokluba, so na današnji nedeljo določili svoj redni letni občni zbor, ki se je vršil v lovski dvorani pri Orlu. Občnemu zboru je predsedoval sekcijski načelnik veletrgovec Lenart. Iz poročil povzamemo, da je bilo 147 rednih članov in 73 izrednih. Društveno premoženje znaša 248 tisoč dinarjev. Za Dom avtomobilistov, ki bi se imenoval »Mariborski avtomod«, se dovolj 200.000 dinarjev in se je v to svrhu izvolil poseben odbor s predsednikom Pintarjem na čelu. V odbor so bili izvoljeni: Pintar, predsednik; Pugl, prvi podpredsednik in tajnik; dr. Robič, drugi podpredsednik; dr. Marin, blagajnik; Jurkovič, dr. Lipold, D. Roglič in H. Pogačnik, odborniki.

Mariborska policija je prejela včeraj z Dunaja vest, da se je tamkaj usmrtila 32 letna Olga Klinik in sicer s plinom. Omenjena samomorilka je namreč po rodu Mariborčanka oziroma Studenčanka. O dogodku je prejela obvestilo tudi orožniška postaja v Studencih, ki je sporočila njeno smrt sorodnikom. Vzrok samomora ni znan.

Smrtna kosa. V visoki starosti 73 let je umrl na Meljski cesti 34 zasebnik Sebastian Stumberger. Pogreb blažega pokojnika bo danes ob pol 16 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. Blagemu rajnkemu svetila večna luč!

V splošno bolnišnico so prepeljali 27 letnega kotlarja Miho Ciglerja. S kosom jekla si je prizadel na desni roki tako težke poškodbe, da je moral iskati pomoči v splošni bolnišnici.

Revolucija v Peru

Newyork, 22. febr. kk. Dočim pušča stroga cenzura peruanske vlade v javnost le redke vesti, se lahko doznava iz poročil iz Bolivije in Čileja, da je revolucija v Peru mnogo resnejša, kakor se je prvotno domnevalo. Večina južnih garnizij, posebno goarnizija v Arequipo, se je postavila na stran revolucionarjev. Sodi se, da je Arequipo, kjer je bil prej poveljnik polkovnik Cerro, središče revolucije. Častniki, s katerimi je Cerro pred pol leta strmoglavil predsednika Leguijo, so se sedaj brez izjeme obrnili proti njemu. Tudi civilno prebivalstvo na jugu je na strani vstašev. Položaj je smatrali za zelo resen. Vstaja je pod

vodstvom mornarice bila skrbno pripravljena. Newyork, 22. febr. kk. Revolucija v južnem Peruju je izbruhnila že v petek popoldne. V Arequipo sta bila ubita divizijski poveljnik in guverner. Voditelj nove revolucije je polkovnik Aurelio Garcia Godes, ki je v manifestu objubil sestavo nove vlade in takojšnje volitve. Južnoperuanska revolucija hoče uveljaviti načela, katera so bivši voditelji revolucije zanemarjali. Vlada v Peru je že odposlala čete, da uduši vstajo v Arequipo. Zaprla je tudi pristanišče v Mollendu ter odredila izredno mobilizacijo in vojno stanje.

Krvave demonstracije v Berlinu

Berlin, 22. febr. kk. Reichsbanner je priredil demonstracije v Lustgartnu. Zato je prišlo v raznih krajih Berlina, posebno v centru do spopadov, tako da je morala nastopiti policija. Na križišču Behrenstrasse-Markgrafenplatz se je tudi streljalo, vendar ni bil nihče zadet. Pri Volkshühne so se zbirali komunisti, katere je policija razgnala z »čevljkami«. Popoldne je morala policija nastopiti proti narodnim socialistom, ki so hoteli vdreti v Lustgarten, in je prišla 4 osebe. Na križišču Kaiser Wilhelmplatz-Spandauerstrasse so komunisti napadli odhajajoče pristaše Reichs-

bannerja. Policijskega uradnika, ki je stranki hotel ločiti, so komunisti pobili na tla in ga z brkami ranili na obrazu. Pet oseb je bilo aretiranih. Policija je dalje aretirala nekega nameščenca cestne železnice na Koppenplatzu, ki je na najnesramnejši način psoval republiko. Tudi na Gendarmenmarktu je imela policija dovolj posla, da je razgnala ljudi. Tri osebe so bile aretirane zaradi razžalitve republike. Tudi v Lustgartnu je morala policija nastopiti proti komunistom, ki so hoteli motiti prireditev Reichsbannerja, kakor tudi na nekaterih drugih trgih in križiščih.

Mesto izg'nja z zemeljske površine

Bukarešt, 21. februarja.

Veliko romunsko središče ribje industrije, Vilkovo, ob dolnji Donavi, preživlja te dni katastrofalno poplavo, ki proti uničiti vse mesto. Velikanske množine ledu so preprečile odtok vodnih mas in s tem povzročile, da je voda narasla daleč nad normalo in poplavila skoro vse hiše v Vilkovu. Besni element je napravil od sedaj škodo za preko 80 milijonov lejev. Več kakor 200 hiš se je podrlo, ker jim je voda izpodkopalala tla. Neki tukajšnji list piše, da je prišel čas, ko bo mesto Vilkovo izginilo z zemeljske površine.

Vilkovo čisto pravilno imenujejo nekateri »Donavske Benetke«, in ima za seboj dolgo in slavno preteklost. Leta 1775 je zaporoške Kozake, ki so pobegnili iz Ukrajine, presenetilo ogromno bogastvo rib v Donavi in divjih ptic v okoliških gozdovih. Radi tega so končnoveljavno zapustili svojo zaporoško Sečo in zgradili na mestu, kjer stoji danes Vilkovo, male kolibice, katerih ostanki so se ohranili prav do današnjega dne. Tekom časa je Vilkovo naraslo in je kmalu postalo središče ribolova na Donavi. Ime mesta je slovanskega izvora. Leta 1806. so se naselili v Vilkovu tudi kubanski Kozaki, in sicer na obalah »Kubanskega kanala«, katero ime se še danes uporablja.

Elementarna katastrofa, ki je zadela mesto, ni prišla nenadoma. Že preteklo nedeljo okoli poldneva se je po mestu začela

razlivati voda iz Donave. Poplava v začetku ni izgledala opasna in ji tudi prebivalstvo ni posvečalo posebne pozornosti. V ponedeljek popoldne je voda zopet narasla, toda ne toliko, da bi povzročila kakšno bojazan med prebivalstvom. Šele v ponedeljek zvečer, ko se je prebivalstvo prepričalo, da Donava narašča z neverjetno hitrostjo, je zavladala po mestu prava panika. V torek je bilo pod vodo že predmestje in voda je pričela dreti proti sredini mesta, ki leži na malem gričku. Mestne oblasti so se zaman trudile, da bi pomirile prebivalstvo, ki je zahtevalo pomoč. Katastrofa pa je medtem zavzemala vedno večji razmah. Donava je še nadalje naraščala in poplavljala mesto. Ljudje so se zbrali na sredi mesta in vsi premraženi ter s strahom v srcih gledali, kako voda vedno bolj narašča. Na površju vode je bilo opaziti vse polno ledenih plošč. Šele v petek je prispela prva pomoč. Najprej so spravili na varno ženske in otroke. Na tisoče ljudi pa stoji še vedno na malem koščku zemlje, ki še ni pod vodo. Naravno, da sta začeli po mestu razsajati hrupa in mrzlica, saj je večina ljudi prebila več noči pod milim nebom, mnogi pa celo v vodi. V petek zvečer so nad 3000 bolnih žena in otrok odpeljali v najbližje mesto v bolnišnico.

Vilkovsko prebivalstvo s strahom gleda na umazane valove Donave in z boleščjo v srcu opazuje, kako mu rodno mesto izginja z zemeljske površine.

Pogreb dr. Šuffaja

Zagreb, 22. febr. ž. Danes popoldne ob 11 se je vršil pogreb pokojnega univ. prof. dr. Milana Šuffaja. Kljub deževnemu vremenu se je pogreba udeležilo mnogo občinstva. Pokojni Šuffaj je bil pokopan ob grebeh Stjepana in Pavla Radića ter Jurija Basarička. Zalnih govorov ni bilo, pač pa se je gospa Milica Vandekar, hčerka Stjepana Radića, poslovila od njega v kratkih besedah.

Zborovanje belgr. industrijalcev

Belgrad, 22. febr. I. V dvorani industrijske zbornice se je danes vršil občni zbor belgrajskih industrijalcev. Zborovanje je vodil predsednik Vlado Ilić in so zborovalci odposlali udanostno izjavo Nj. Vel. kralju. Tajnik dr. Stevo Popović je podal obširno poročilo o delu dosedanjega odbora. V istem času se je vršila v domu Društva belgrajskih gradbenikov in podjetnikov konferenca, na kateri so razpravljali o boju proti nesolidni konkurenci.

Načrt trgovskega zakona

Belgrad, 22. febr. I. Komisija za izdelavo načrta trgovskega zakona v pravosodnem ministristvu je te dni zaključila z drugim delom načrta, ki obsega javne trgovske komanditne in tajne družbe. Načrt je bil te dni dostavljen obenem z razlago višjim sodnim oblastem in gospodarskim korporacijam v pretres.

Austrija izžene vse albanske begunce

Dunaj, 22. febr. AA. Avstrijska vlada je sklenila, da bo iz Avstrije izgnala vse albanske begunce. Ta sklep je bil storjen na temelju izida preiskave, ki je dognala, da je bila vsa albanska kolonija v Avstriji udeležena v zaroti. Doslej so aretirali 18 oseb.

»Neue Freie Presse« objavlja zahvalo Ahmeda Zoga za simpatijo, ki mu jo je izkazalo po atentatu dunajsko občinstvo.

Dunaj, 22. febr. kk. Albanski kralj Zogu je prejel tudi danes mnogo brzojavnih čestitk od kronanih glav, predsednikov republik, vodilnih državnikov, albanskih kolonij itd. Tudi Hindenburg mu je poslal brzojavko. Iz Tirane poročajo, da so bile tam velike manifestacije za kralja. Stanje ranjenega dvornega maršala je zadovoljivo. Kralj je prejel brzojavni odgovor tudi od vdove ubitega adjutanta Topolaja.

Dunajska vremenska napoved: Precej oblačno, najbrž zopet padavine. Južno vreme, temperatura nekoliko nad ničlo.

Širom Jugoslavije

102 KG TEŽAK SOM.

Z Broda na Savi poročajo, da sta tamkajšnja ribiča Bajić in Bakić ujela 30 kilogramov od Broda ogromnega soma. Som je dolg 280 metra in tehta 102 kg. Star je po mnenju ribičev preko sto let. Ribiča sta lovila z mrežo. Naenkrat pa je ta postala silno težka. Mislila sta, da se je mreža kam zataknila. Vendar sta le vlekla in vlekla in na posled privlekla na svoje veliko začudenje ogromnega soma, ki je za vso okolico velika redkost.

VOLKOVI NAPADLI VAS.

Iz Sarajeva poročajo, da je vas Hrasnice v sarajevski okolici napadla tolpa devetih volkov. Volkovi so raztrgali precej živine in ogrožali tudi življenje kmetov.

ČUDEN LOV KRAPANJSKIH RIBICEV.

Ribiči z malega otoka Krapanja, ki leži v bližini Šibenika, so te dni našli na morskem dnu na okrog 20 umetniško izdelanih vaz. Vaze so še iz rimske dobe in se zdi, da so se na tem mestu potopile z ladjo, ki jih je vozila. Do tega odkritja so prišli ribiči na zanimiv način. Ob neki priliki se jim je mreža zataknila v nek predmet na morskem dnu. Globina morja na tem mestu je okrog 20 m. Eden izmed ribičev je oblekel potapljaško obleko in se spustil na morskno dno, da bi popravi mrežo. Ko se je potapljač pojavil na površini, je držal v rokah staro rimsko vazo, dolgo skoro en meter. Povedal je tudi, da leži na morskem dnu še več takih vaz. Ribiči so nato privlekli vse na svetlo. Vaze so napravljene iz ilovice, jajčaste oblike in s šiljastim dnom. Vaze so bile polne morskih polžev in školj. Domnevajo, da se je na tem mestu nekoč potopila kakšna rimska trgovska ladja. Radi tega bodo ribiči, kakor hitro se zboljša vreme, preiskali vse morskno dno v okolici.

Velika živinorejska razstava

Veliki Bečkerek, 22. febr. I. Danes zjutraj je bila slovesno otvorjena velika živinorejska razstava pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra. Otvoritvi so prisostvovali kraljev odposlanec, polkovnik Milovan Dragutinović, in zastopnik predsednika vlade, vrhovni inšpektor Radoslav Dunjić, zastopnik kmetijskega ministra načelnik dr. Prohaska ter zastopniki banke uprave in vseh gospodarskih korporacij. Razstavo je otvoril predsednik razstavnega odbora Drautin Radanov. Ob priliki otvoritve so razdelili tudi nagrade odličnim živinorejcem.

Sport

Belgrad, 22. febr. AA. Nogometna tekma med reprezentanco Belgrada in Zagreba je končala z rezultatom 5:1 v korist Belgrada. Polčas 4:0. Gole za Belgrad sta zabila Tomašević 4 in Gjoka Ranojević 1, za Zagreb pa Radovan Pavelić.

Dunaj, 22. febr. kk. Slovan: Nicholson 1:0 (0:0), Hakoah: Neubau 9:1 (5:1), Victoria XXI: Hertha 4:1 (2:1), Wacker: BAC 4:3 (1:2), Admira (komb.): DAC 15:1 (6:0). V reprezentančni igri je igrala Sparta (Praga) proti WAC z 2:2 (2:2).

V Milanu se je danes vršila meddržavna tekma Avstrija: Italija, ki je končala z rezultatom 1:2 (1:1) za Italijo.

Ravnateljstvo Slovenske banke v Ljubljani javlja tužno vest, da je umrl nje zvesti poduradnik, gospod

Fran Spindler

v soboto dne 21. februarja 1931 po kratki bolezni.

Blag mu spomin!

Ljubljana, 22. februarja 1931.

Naročajte Slovenski list!

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša nadsvse ljubljena mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Ana Sirk roj. Podboršek

vdova po mesarju in posestniku

dne 22. februarja po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage, nepozabne pokojnice se bo vršil v ponedeljek dne 23. februarja 1931 ob 4 popoldne od doma žalosti, Poljanska cesta št. 64, na pokopališču k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodniško grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 22. februarja 1931.

JOSIP SIRK, sin - in vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Ocean bo gonil električne centrale

Senzacionalni poskusi na kubanski obali

V znanstvenih in gospodarskih krogih vsega sveta je že precej časa eden najaktualnejših problemov vprašanje, kaj bo potem, ko bodo zemeljske zaloge premoga in raznih olj izčrpane. Količine premoga in olj so na našem planetu zelo omejene; če se bosta tehnika in z njo vred industrija tako silno hitro razvijali, potem bodo zemeljske zaloge v nekaj desetletjih izčrpane. Kaj bo potem? Ves znanstveni svet je mnenja, da je treba najti neko nadomestilo. Samo kakšno? Zadnjič smo opozorili naše bralce na načrt, potem katerega bi se izrabljala toplota globljih zemeljskih plasti, danes pa jih bočemo seznaniti z načrtom francoskega inženjerja Georges-a Claudea, ki je sicer na prvi pogled fantastičen, vendar so dosedanji praktični poskusi dokazali, da je treba z njim računati.

Ze septembra meseca preteklega leta je poročal inženjer Claude, čigar ime je znano v kemiji visokih pritiskov, da mu je uspelo potopiti v morje njegovo posebno konstruirano cev, s katero naj bi se iz globine Oceana črpala hladna voda. Čemu? — Omenjeni inženjer je že več let v zalivu Matansas blizu Havanne zaposlen s konstrukcijo prve centrale za pogon »s paro Oceana«. Ta električna centrala naj bi uporabljala za pogon razliko v temperaturi tople morske vode na površini in hladne v globini.

Ze 1. 1927 sta Claude in Boucherot pred Akademijo znanosti v Parizu predložila poskus z malo lavalsko turbino, ki sta jo stavila v pogon s paro, ki sta jo dobila potom razlike v temperaturi med vodo, ki je bila segreta na 24 stopinj in navadno vodo. Turbina je delovala pod pritiskom treh stotink atmosfere. Tudi v Belgiji so nekaj pozneje napravili sličen poskus, ki se je popolnoma obnesel, z vodo iz reke Meuse.

Leta 1929 je inženjer Claude odpoval na znanstveno potovanje v Havanno in iskal

na kubanski obali tako mesto, na katerem bi se spuščal breg strmo v morje, ker le na takem mestu bi bilo mogoče položiti cevi, s pomočjo katerih bi se črpala iz morskih globlin hladna voda. Naletel pa je na velike težkoc. Moral se je naposled zadovoljiti z mestom, kjer se obala tako strmo spušča v morje, da 2000 metrov dolga cev komaj zadostuje, da je mogoče vodo črpati iz globine 600 metrov. Toda v tej globini je morska voda še prilično visoke temperature. V globini 600 metrov ima morska voda 10 stopinj Celzija. Ker pa je v onih krajih temperatura vode na površini 26 stopinj Celzija, je na ta način dosežena razlika 16 stopinj. Ta razlika pa je pri poskusu zadostovala.

Inženjer Claude je dal v Franciji napraviti 2000 metrov dolgo cev, ki so jo prepeljali na Havanno v kosih po 23 metrov. Premer cevi je znašal 2 metra. Na licu mesta so te odseke avtogeno zvarili in jih prevlekli z leseno prevleko, da se ohrani notranja temperatura. Cev so nato na posebno konstruiranih plovkah položili na morskovo površino in jo na danj znak spustili v morje. Toda narava je pokvarila račune. Nenaden veter je razburkal morje in v nekaj trenutkih je cev izginila v morskih valovih. Niso je našli nič več.

Toda Claude in oni, ki so ga finansirali, niso obupali. Ze junija preteklega leta je bil Claude zopet na Havanni. S seboj je pripeljal novo orjaško cev, ki je merila to pot v premeru samo 1,60 metra. Zopet so jo opremili s plovkami položili na morskovo površino. Najprej bi moral potopiti v morje prvi del cevi, dolg 150 metrov in nato drugi del. Pod morjem pa bi potapljači oba dela zvarili. — Toda tudi ta poskus se je ponesrečil. Cev bi se morala pričeti potapljati pri obali. Zgodilo pa se je ravno nasprotno: cev se je začela potapljati najprej na morju in je s svojo težo 160 ton vlekla vrvi, s katerimi je bila prive-

zana na obalo. Vrvi, ki so bile preračunane samo na težo 60 ton, tega niso vzdržale in cev je izginila v morju.

Toda kmalu so cev rekonstruirali. To pot je potopitev cevi uspela. Potapljači so zvarili oba konca in prvič se je iz globine 600 metrov črpala morska voda. Toda poštvovalnim delavcem se je nudilo novo razočaranje. Čerprav uči veda, da ima morska voda v globini 600 metrov temperaturo 10 stopinj Celzija, se je izkazalo, da ima ta voda 13 stopinj. Inženjer Claude se mora torej zadovoljiti z razliko 13 stopinj in kakor se zdi, bo tudi ta razlika zadostovala, ker je teoretsko ugotovljeno, da za pogon zadošča razlika 8 stopinj Celzija.

Važnejše pa je zaenkrat vprašanje burje na morskovi površini. Tega važnega činitelja pa ni bilo mogoče vzeti v poštev pri teoretskih računih v laboratoriju.

Vsekakor pa so dosedanji poskusi popolnoma zadovoljivi. Hitro je šla v tem slučaju tehnika naprej. V dveh letih in pol je prešla preko teoretskih računov in poskusov v laboratorijih že na realne poskuse. Razlika v tem-

peraturi med globokimi plastmi voda Oceana in toplih valov njegove površine bo proizvajala toliko energije, kakor ves premog in vsa olja vsega sveta. In dokler bo morje, pogonske sile ne bo zmanjkalo!

Se ena o skopih Škotih

Neki Škot se je peljal na vlaku. Na vsaki postaji je skočil z vagona in nekaj trenutkov pred odhodom vlaka prisopihal nazaj. Nekemu potniku se je to zdelo čudno, pa ga je pobaral, čemu dela to. Ves obupan mu je Škot odgovoril:

»Bil sem v mestu pri zdravniku, ki mi je dejal, da sem tako slab, da lahko vsak trenutek umrjem. Ker torej lahko umrjem že tu na vlaku, kupim sproti na vsaki postaji vozni listek do naslednje postaje...«

Širite „Slovenski list“!

Modroce
zgornje, iz močnega blaga 240 Din
Mreže otomane divane, lcttje kupite naiceneje pri Ignacij Narobe Ljubljana. Gosposvetska cesta št 16 pri »Levu«.

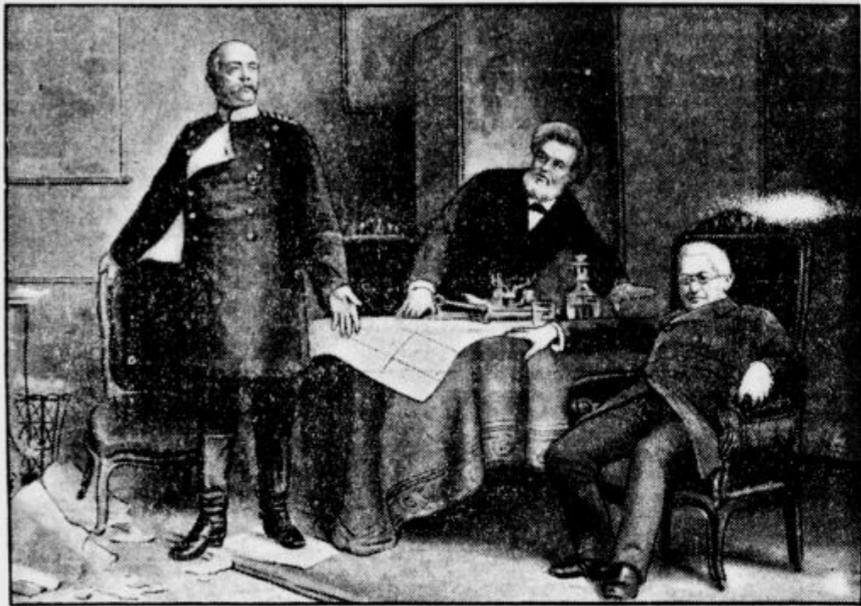
Šnecertitsko in kolonijalno blago. umetna gnojila. cement itd. itd. dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Novost!

Tribuna dvokoles. Sachs motorjem posebno močno, okvir nizek, z močnejšo pneumatiko, motor v sredini montiran z dvojnoro postavo in spojko, 1 1/2 K. S. Vozni št do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km. Dobi se tudi sam motorček, kateri se lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franco. »TRIBUNA« F. H. L. tovarna dvokoles in otroških vozilov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

za 1a tril premog suha drva ali koks kličite tel 2056 or. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Lebin

60 letnica miru med Francijo in Nemčijo.

Dne 26. februarja 1871 je bil v Versaillesu sklenjen preliminarni mir med Nemčijo in Francijo, po katerem je Alzacija-Lotaringija pripadla Nemčiji, Francija pa je morala plačati Nemčiji 4 milijarde mark vojne odškodnine. Na sliki vidimo od leve na desno: Bismarcka ter francoska zastopnika Favre in Thiersa.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani,

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe.
 - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
 2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
 3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentne in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
- Zastopniki v vseh mestih in tarah.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva 10) TELEFON ŠTEV.: 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000-- PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Kapital in rezerva nad Din 16.000.000-- Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE. 37

Čital sem zelo zabavno knjigo Jean Macéja, ko me naenkrat pokliče Konzulent.

»Ali se hoče gospod za hip potruditi semkaj?« je dejal precej razburjen.

»Kaj pa je takega, Konzulent?«

»Pridite vendar pogledat, gospod!«

Vstal sem, stopil k lečam in pogledal.

Popolnoma razsvetljena od naše električne luči, je sredi vode visela črnkasta masa. Natančno sem jo motril in se trudil, da bi spoznal stvar, o kateri sem izpočetka mislil, da je kak ogromni morski sešavec. Naenkrat me je nekaj prešinilo.

»Ladja!« sem vzkliknil.

»Tako je,« sem odgovoril Kanadec, »ladja, ki se je navpično navzdol brez pomoči potopila.«

Ned Land se ni motil. Nahajali smo se nasproti ladji, ki se je bila, kakor je bilo takoj spoznati, potopila šele pred par urami. Trup ni bil skoraj nič poškodovan. Trije okrnci, visoki dva čevlja nad palubo, so pričali, da so mornarji v sili morali jambore odsekati. Ladja je bila nagnjena na levo. Zalosten prizor! Še bolj žalosten pa je bil pogled na palubo, na kateri je ležalo v vrhovju več mrličev. Naštel sem jih šest, štiri moške, od katerih je eden še stal pokonci ob krmilu, pa žensko, ki je s krčevito objetim otrokom ležala zraven odprtine, iz katere se je bila povzpela na palubo. Bila je mlada in razločno sem razpoznal poteze njenega obličja, na katero je luč z »Nautilusa« padala naravnost. Voda je še ni bila izkazila. Dete se je je istotako krčevito držalo z ročicama okoli vratu. Obličje matrozov je bilo od smrtne groze hudo izpačeno, le sivolasi krmilar je imel mirne poteze; z roko je trdo držal krmilo, kakor da hoče še po smrti voditi trojadrnico skozi globine oceana!

Kakšen prizor! Nemi smo tresočega se srca gledali ta brodolom, ki je bil pred našimi očmi upodob-

ljen verneje, nego bi ga bila mogla upodobiti foto-grafska kamera. In že smo videli, kako so od povsod prišvigali morski somi, kojih oči so se svetlikale od požrešnosti. Ko je »Nautilus« obplul potopljeno ladjo, sem na njenem zadnjem delu bral napis: Florida, Sunderland.

Devetnajsto poglavje.

Wanikoro.

Ta strašni prizor je bil samo uvod k celi vrsti drugih, ki jih je odslej »Nautilus« na svoji poti srečaval. Odkar je krmaril po vodah, po katerih se vrši živahnejši promet nego tam, kjer smo se bili mudili dozdaj, smo često zagledali trupe ladij, ki so pod morjem gnile, v večjih globinah pa smo na dnu uzrli topove, kroglice, sidra, verige in tisoč drugih železnih predmetov, ki jih je jedla rja. »Nautilus« pa je nevdržno plul dalje, tako da smo že 11. decembra zagledali arhipelag Tuamotu, Bougainvilles in Pomotu-otokov, ki ga imenujejo tudi »Nevarni arhipelag«, kateri se razteza v smeri vzhod-jugo-vzhod na zapad-severo-zapad 500 milj daleko in široko, in sicer med 13° 30' in 23° 50' južne širine ter 125° 30' in 151° 30' zapadne dolžine, počenši z otokom Ducie do otoka Lazarev. Ta arhipelag pokriva površino 370 kvadratnih milj in šteje 60 otočij, med katerimi je najbolj zanimiva skupina Gambier, ki je že zgodaj prišla pod francosko varuštvo, dočim danes Franciji pripada ves arhipelag izvzemši otočič Pitcairn, ki je pod britansko krono. Vsi ti otoki so zgrajeni iz apna, ki ga izločajo madreporce, katere počasi in vztrajno brez prestanka na ta način gradijo orjaška koraljišča, ki segajo včasih do 1000 metrov globoko. Na apnenik teh koraljišč učinkujejo magnezijeve morske soli ter ga izpreminjajo v dolomit. Tako madreporce vežejo med seboj otok z otokom, tako da bo enkrat iz arhipelaga, ki se bo združil po koraljiščih še z drugimi, nastala nova, šesta celina sveta od Novega Zelanda in Kaledonije do Markezaš-otokov.

Ko sem nekega dne kapitanu Nemu razvijal to teorijo nastajanja novih delov sveta, mi je odgovoril: »Svet ne potrebuje novih delov, ampak novih ljudi!«

Radi raznih naključij med vožnjo je »Nautilus« zapeljal naravnost na otok Clermont-Tonnerre, najzanimivejši otok tega arhipelaga, ki ga je leta 1822. odkril kapitan Bell na parniku »Minerva«. Zdaj sem mogel pod morjem natančno spoznati proces, po katerem so ti otoki sredi oceana nastali. Madreporce, ki jih ne smemo zamenjati z navadnimi koralami, imajo tkanino, ki je obdana z apnenastim ogrodjem, kojega različna struktura je pomagala slovitemu naravoslovcu Milne-Edwardsu, da je mogel madreporce razdeliti v 5 razredov. Živalice same poznamo malo in zato vrste določujemo po obliki koralnikov, ki jih tvorijo, živeče v družinah na dnu svojega apnenastega oklepa. Iz teh koralnikov, ki čudovito hitro rastejo, gradijo skale, čeri, otočiče in otoke. Ponekod tvorijo koralniki obroč, ki oklepa laguno ali malo jezero, ki je v zvezi z morjem po predorih. Drugod tvorijo nakopom podobne, daleč raztezajoče se vzvišine kakor na primer ob obali Nove Kaledonije. Otoka Reunion in Mauritius pa nam kažeta nazobčane visoke sive čeri, ki se globoko dvigajo iz oceana. Ko smo le par vozlov oddaljeni pluli ob strmi obali otoka Clermont-Tonnerre, sem občudoval orjaško gradnjo, ki so jo bili izvršili mikroskopično majhni delavci. Te stene so bile vseskozi delo onih vrst madrepor, ki jih zaznamujemo z imenom milleporid, astrej, poritov in meandrin. Te madreporce živijo le v morjih, ki imajo vsaj 20° C povprečne toplote. Tu se nastanijo ob obrežju ali na podmorskih planotah in grebenih, ki ne ležijo globlje kot 40 m ter rastejo zelo hitro. V Perzijskem zalivu utopljeno ladjo je pokrivala čez 20 mesecev 6 decimetrov debela skorja iz koralnikov. Ako se morskno dno udara, madreporški koralniki spodaj v mrzlejši vodi pogibajo, zgoraj pa rastejo dalje ter tako ustvarjajo orjaška koraljišča. Tako se glasi Darwinova teorija nastanka atollov, kakor se koraljišča imenujejo, in ta teorija se tudi potrjuje. Nekateri pa menijo, da madreporce začno graditi in skladati svoje apnenaste gradbe na vrhih podmorskih gora ali vulkanov. Naj bo kakoržekoli, jaz sem mogel zdaj opazovati te čudovite stene čisto od blizu, globinomer pa je kazal nad 300 metrov globine in naše električne žarnice so metale šope svetlobe na lesketajoči se apnenec.

Ljubljanska knjižnica: Iz založništva Jugoslav. knjigarnice v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: IZPODI GOLICE, 30 Din. 30. zvezek: Siemkiewicz: NA POLJU SLAVJE, 28 Din. 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din. 32. zvezek: Reimlich, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavje, NA SINJAJ, 30 Din. 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din. 34. zvezek: Brackel, CHERKUSKI OTROK, 28 Din. 35. zvezek: —